

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazetă“ este
Mercurea. Vinerea si Dumineca'.

Prețul abonamentului:
e unu anu 10 fl., pe siexe luni 5 fl., pe trei lunu
2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siexe luni 14 fl. pe
anu 28 franci.

Anulu XLV.

Se prenumera:
postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primesc. — Manuscrise nu se
retransmiso.

Nr. 150

1882

Din caușa sanelor serbatori ale
nascerei Domnului numerulu vii-
toriu va iesi Mercuri.

Nou abonamentu la
„Gazetă Transilvaniei.“

Cu 1-a Ianuarie st. v. 1883 se incepe unu nou abo-
namentu, la care invitam pe onoratii abonati, amici si
sprijinitori ai foiei noastre, rogandu-i că se binevoiesca a
si'lui reinoi de cu vreme, pentru că diarulu se li se
potă spedă promptu si fara intrerupere.

Domnii abonanti noui sunt rugati a ne trimitte
adresele d-lorū esacte, aratandu-ne si ultim'a posta.

DD. colectanti voru primi rabatulu obicinuitu din
pretiulu ce ni'lui voru tramite.

Pretiulu abonamentului este:

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni
2 fl. 50 cr., pe siexe luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei
luni 7 franci, pe siexe luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Scrisorile sunt a se adresă la Redactiunea „Gaze-
tei Transilvaniei“ in Brasovu.

+ Gambetta.

Brasovu, in 24 Decembrie 1882.

Un'a din figurile cele mai imposante ale
Franției moderne a disparutu pre neasteptate
de pe teatrulu activitatii politice. Infocatul
patriotu, a caruia voce puternica a sciutu se
electriseze pe toti Francesii insufletindu-i pentru
aperarea nationala si pentru salvarea onorei
drapelului Franției, care sub reau'a conducea
imperialista, ajunsese a fi sfârșitatu si calcatu
in picioare de cătra ostirile inimice la Sedan,
Leon Gambetta, nu mai este. Unu crudu cap-
riciu alu sorteii i-a tataiu firulu vietiei prea de
timpuriu in vigoreea etatii sale, — Gambetta
era abia de 45 de ani — si intr'unu timpu,
candu Republic'a francesa si democratia avea
inca mare lipsa de sprijinulu indrasnetiului si
petrundietoriului seu spiritu.

Gambetta a fost omulu timpului in sensulu
adeveratu alu cuventului. Tota vieati'a si-a
consacrat'o lutiei pentru triumful democratiei.
Sub regimile autocraticu alu imperiului bona-
partistu elu era celu mai curiosu aperitoriu
alu democratiei. Gambetta a fost celu d'antaiu,
care a cuteszatu se pronuntie la 1868 sentint'a
nimicitore a opiniunei publice francese contra
regimelui napoleonistu, dîcîndu intr'unu dis-
cursu de aperare, in processulu „Baudin“, că
lovitur'a de statu dela 2 Decembrie 1851 a
fost o violare a legei, o crima.

Indata ce ajunse la Paris scirea fatala de-
spre desastrulu dela Sedan, Gambetta deveni
omulu situatiunei. Cu puterniculu lui concursu
s'a proclamatu a trei'a Republica, in care Gam-
betta a ocupatu postulu de ministru de interne.
Intr'aceea Parisulu fù incunguratu de ostirile
germane. Gambetta nu se gandea dî si năopte
decătu la onorea Franției. Urcandu-se intr'unu
balonu elu a esitu din Paris si a debarcatu la
Rouen, de aici merse la Tours si organisă in
unire cu Jules Simon aperarea nationala. Elu
scose că din pamantu noue ostiri, pe cari le
tramisse in contra inimicului. Gambetta era
dictatorulu Franției.

Déca ar' fi invinsu, nu numai Franția, dér'
tota Europa i s'ar fi inchinatu că unui alu
doilea Bonaparte. Dér' ostirile improspitate n'au
pututu tîne peptu cu armat'a regulata germana
si Franția a fost silita a incheiat a pace umili-
tore. Onorea ei a fost inse salvata. Gambetta
a dovedit u lumei, că destinele Franției nu erau
legate de destinele dinastiei, ce i s'a impusu
se s'druncine din fundamentu, atunci nu merita

Din omulu urgisitu, ce era imediatu dupa isbucni-
rea rescōleei communistilor in Paris si dupa inchei-
erea pacii dela Frankfurt, Gambetta deveni earasi
adoratulu masselor, capulu democratici si ape-
ratoriulu celu mai energicu alu Republicei in
contra pretendentilor si alu anarchistilor. Elu
se facă mai tardiu amirul'intim alu lui Thiers.
Dupa ce i succese a returnă pe Mac Mahon
si a pune pe Grevy in locul lui, Gambetta
fù alesu de presiedinte alu camerei si ajunse
earasi stapanulu situatiunei. Influentiala lui era
asia de mare decătu se dicea, că elu numesce
si restórnă ministeriele.

Intransigentii si monarchistii erau inimicu-
i declarati, unii pentru că Gambetta nu se
nsufletiea pentru idealurile republicanilor rosii,
ci voiea o republica democratica moderata, bine
consolidata, iu sensulu testamentului marelui
Thiers, ceilalti pentru că omulu revolutiunei
dela 4 Septembre 1870 era celu mai mare con-
trariu alu planurilor loru reactiunare.

Pre candu ince Gambetta declară resbelu
partidelorū estreme din intru, cari impiedecau
consolidarea Republicei, elu nu uită nici unu
momentu de marea missiune, la care se credea
insusi si ilu credé tota lumea chiamatu, missi-
unea de a restabilii prestigiulu Franției in con-
certulu puterilor europen.

Foile germane descrieau mereu pe Gam-
betta că pe omulu revansiei, care abia astăpta
se sosescă momentulu de resbunare. Temerea
de Gambetta era mare in tota Germania, pre-
cum era tare credint'a Francesilor, că acestu
omu va fi chiamatu de provedintia a organizá
victori'a viitoré si a recastigá Elsatia si Lota-
ringia. In Gambetta se personificau dorintiele
si aspiratiunile poporului francesu, setosu de
a'si vedé odata prestigiulu restabilitu si de aici
vine influentia cea mare, ce-o avea fostulu dic-
tatoru asupra intregei natiuni. Influentiala lui,
talentulu lui organizatoriu si infocatulu lui pa-
triotismu, faceau că se fia unu rivalu puternicu
alu principelui de Bismarck. De aici se esplica,
că in Germania Gambetta era forte temutu si
că acum dupa mórtea lui press'a germana declara,
că Germania a scapatu de inimiculu seu celu
mai periculosu.

Totu diarele germane respandisera scirea,
că Gambetta prepașa resboiu de resbunare,
că a caletorit u anume pentru acestu scopu prin
Germania spre a face studii si că s'a intelese
si cu generalulu Ignatiev asupra pregatirilor
ce sunt a se face. Nu scimu ce este adeveru
si ce inventiune in acést'a scire, nu putem
sci nici aceea, déca, cum sustinu Cehii din
Prag'a, Gambetta a fostu unu amicu asia de
mare alu slavismului si unu „representantu alu
alianției natiunilor romanice cu Slavii in contra
inimicului comunu“, dér' despre unu lucru ne-
amu pututu convinge nu numai odata: Gambetta
nu desperă, elu credea intr'unu viitoriu victoriosu
alu Franției si ilu pregeata cu tota resolutiunea
si energi'a. De aceea si iubea elu asié de
multu armat'a, pentru care a facutu mai multu
chiaru, decătu se parea a fi cu putintia. Ger-
manii au prin urmare incătu dreptate a dice,
că Gambetta a fostu unu periculu continuu
pentru pace.

La ce inaltime s'a urcatu omulu din poporu
Gambetta, se pote vedé si din aceea, că numele
lui se pune in legatura cu viitorulu Republicei
francese si cu interesele pacii europene. Asié
ceva se intemplă pêna acumă numai la mórtea
unor mari potentati. Inimicul Republicei spera,
că ne mai fiindu cine se tinea in frâu partidele
republicane ele se voru divisă si esistint'a Re-
publicei se va compromite. Déca Republic'a
ar' fi atâtua de slabă că prin mórtea unui omu
s'e se sdruncine din fundamentu, atunci nu merita

de a esistă mai departe. Noi ince credemu,
că geniulu poporului francesu este multu mai
mare si mai tare, decătu a fostu geniulu lui
Gambetta si de aceea nu putem vedé in
pierdere lui unu periculu pentru republika,
precum nu înțelege, de ce pacea euro-
pénă se fia sigurata dupa mórtea lui.

„Inca nu e multu de facutu!“ Aceste se
fi fost ultimele cuvinte, ce le-a pronuntiatu
Gambetta inainte de a închide ochii pentru
vechia. El se confinu o admoniare pentru Repu-
blicani, că se si de man'a contra inimicului com-
munu si se conlucrare in unire la consolidarea
Republicei. Marei natiune-sora dela apusu, a
careia nemarginata durere pentru pierderea ge-
nialului seu fiu o impartasiescu toti Romanii,
nu-i putem dorî nimicu mai bunu, mai folosi-
toriu si mai grandiosu, decătu acésta unire a
partidelor, caci „inca mai e multu de facutu“
pêna ce va fi asiguratu triumful definitiv alu
democratiei.

Cronic'a evenimentelor politice.

Cestiunea serbarii milenare a Un-
gariei preocupa pe betranulu Kossuth intr'o
scrisore, ce-o publica in „Pesti Napló“. Elu
dice, că ar' trebuu să se serbeze la anulu 1888,
dér' se teme, că Ungaria va avea p'atunci a se
ocupă cu alte necazuri, caci inarmarile nebune
ale puterilor au produs unu „delirium tremens“
si chiaru si cea mai mica cestiune, de cari
sunt atâtes, pote se fla sechintei'e, care se arunce
min'a in aeru.

„La Gazette de Hongrie“, care discuta ces-
tiunea emigratiunii locuitorilor dela care
atârnu viitorulu economicu alu tierei, gasesce,
că caus'a acestui fenomenu trebuie cautata in
prea marea concentrare a proprietatii teritoriale
in manile unui numeru restrinsu de persoane.
Acésta face că, in unele provincii, si mai cu
séma la munte, populatiunea rurala se condensează
prea multu, pe candu in celelalte ea este
prea puçinu numerosu. Pentru a restabilii echili-
brul economicu, acestu diaru propune descentralizarea
proprietatii si consiliaza pe guvernul a
imparti in loturi mici vastele domenii ale
Statului pentru a le distribui cultivatorilor,
acordandu-le in acelasiu timpu facilitati de plata.
Acésta mesura i se pare mai eficace de cătu
incercarile ce facu Ungurii de a repatria pe
Ciangaii din Bucovina si din Moldova si pe
ceilalti Maghiari, cari colonisêa astadi alte
state straine. — Vecinii nostri dice „Curier.
Fin.“, nu ar' trebuu se uite că o asemenea
despopulare, in o tiéra bogata si productivă,
precum este Ungaria, trebuie se fia in mare
parte ocasionata si de regimulu prea aspru
algu guvernul față cu diversele nationalitati.

Indata ce primiu scirea despre mórtea
d-lui Gambetta d. generalu Lecca, presiedintele
Camerei romane, a adresatn, in
numele Adunarei deputatilor, urmatoreea
telegrama d-nului Brissone, presiedintele Adunarei
nationale din Franția: „Camer'a depu-
tatilor din România ve roga se fiti interpre-
tulu sentimentelor sale de condolența pentru
perderea ce a incercat tribuna francesa in
persóna ilustrului ei oratoru Gambetta.“ Eata
cuvintele, ce s'au pronuntiatu in camer'a romana
in memori'a marelui barbatu alu marelui na-
tioniui sore :

D. Președinte. D-lorū deputati, o scire du-
rerăsa ne vine din Paris: ea ne umple anim'a de durere;
Gambetta, virtuosulu cetățianu patriotu, marele oratoru
alu tribunei francese, a murit. Mórtea fiului celui mai
mare alu natiunei, care a mersu totdeauna in fruntea
civilisatiunei este unu doliu pentru omenire (applause
prelungite). Fia, că lacrimile năstre se aline durere

Franciei, sora mai mare a Latinitatii (aplause unanime in delungu repetite.)

D. N. Blaramberg: D-lorū, de si cuvintele asia de bine semisite ale presedintelui nostru, care singurul personifica legalmente representatiunea nationala, ne-ar fi scutit de o manifestatiune isolata, de si ne-am putut cu totii multumii cu cuvintele pronuntiate dela inaltimea biuroului, cu totie acestea, doliul acesta este asia de generalu si de mare pentru noi toti, majoritate si minoritate, in catu nu me potu impedece de a asoci slab' mea voce la aceea mai autorisata a presedintelui nostru, de n'ar fi, decat ca o doveda ca si noi cei din opositiune ne asociam la acea expressiune de durere.

Candu talentele, candu virtutea cetatianesca a unui omu ajungu pena la geniu si candu unu asemenea omu more, nu este numai o tiéra seu numai o natiune, care sufera si face o perdere, ci omenirea intréga (aplause prelungite).

Pentru noi Romanii numele marelui barbatu, care a incetat de a trai, mai are si virtutea de a ne aminti unu spiritu deschis la totie ideile nari si generose, unu din acei omeni de statu contemporane, ale carui orisonturi politice intrecesau cele strimte ale tieri sale, care in timpii chiaru de reiste ce a strabatut si strabate marea republica latina, nu a perduto unu momentu din vedere evenimentele din afara, si pregeata regenerarea si ridicarea din nou a Franciei, asia de necesara propriei nostre esistentie si propasiri (aplause unanime).

Dér se speramu, ca atunci candu a fost data unui omu marea fericire de a personifica, ca Gambetta, minica si anima unei natiuni intregi, acelu omu lasa neaperut urmasi, si de aceea sentimentele nostre de nefabila durere si dolu sunt temperate puçinu cu ideia ca, deca Gambetta a murit, ideile sale voru trai (aplause).

De aceea, pe langa expressiunea acestui adencu, acestui nestersu regretu la adres'a marelui mortu, pe langa cuvintele de: eterna fia-ti memori'a, Gambetta; se adaogam si aceste cuvinte: Traiesca marea natiune! Traiesca Francia! (Applaue unanime indelungu repetite).

Vineri in 17 Decembre st. v. M. S. Regin'a Romania, cu ocasiunea aniversarii nascerii Sale, a primitu, la palatul Cotroceni, la orele 9^{1/2}, diminetia, elevele dela asilul Elen'a, care venisera spre a felicitat, cu ocasiunea acestei scumpe aniversari, pe bun'a loru protectore. Inainte de a se retrage, elevele asilului au cantat in coru unu imnu. La orele 11. M.M. L.L. Regele si Regin'a au primitu, la palatul din Bucuresci, consiliul de ministri, in numele caruia d. presedinte alu consiliului a adresatu M. S. Reginei urmatorele cuvinte:

„Dómda! Suntemu fericiti se depunem astazi la picioarele Tronului Maiestatii Vóstre felicitarile nostre cele mai devotate si cele mai respectuoase. In aceasta zi de serbatore aducem nu numai omagiele nostre Reginei, care impartesiesc cu Augustulu ei sochiu totie grijile ce incungiura cugetarile si lucrarile suveranilor, der' si tributul de admiratiune ce datorim femeei, care straluscesc pe tronul Romaniei. Vati facutu unu nume prin nim'a si devotamentul, cu care intielegeti si alinati durabile celor nenorociti si prin incuragiarea ce dati desvoltarii industriei casnice, facendu se petrunda bunastare in caminele celor seraci. Straluciti inca in tiéra si afara din tiéra prin propri'a Vóstra munca si prin geniul fermecatoru alu poetului. Romanii suntu mandri a privi spre inaltimea Tronului, unde suntu intruniti atatea virtuti. Se traiti ani multi si fericiti spre gloria Romaniei! Se traiesca Regele si Regin'a Romaniei!

Privilegiulu de portu-francu, ce lu posedu astazi diversele orasie, din Romani'a se desfintieza cu incepere dela 1 Aprile 1883. Aceasta dispositiune se cuprinde intr'unu proiectu de lege, votatu de Camera deputatelor.

Oficiós'a „Kreuzzeitung“ din Berlin publica unu felu de articulu de incheiere cu privire la sgomotulu ridicatu de „Köln. Ztg.“ despre alianta austro-germana si atitudinea ei facia de Russi'a. „Kreuzzeitung“ declară, ca atitudinea Germaniei facia cu Russi'a e forte simpla. Germania n'are nici unu motivu specialu de a trai in neinteligere cu vecinul ei. Intercssele loru nu se lovescu de locu in linie generala. Prin urmare Germania nu se va gandi de locu la unu demersu in contra Russiei, pe catu timpu aceasta i va respecta interesele. Cu totulu de alta natura sunt inse raporturile austro-russe. In Cislaitania, dice „Kreuzzeitung“, Russii sprijinescu veleitatile Slavilor si prin aceasta au creatu unu abisu intre densii si elementulu germanu; in Translaitania ei intimpina ur'a adanca si neimpacata a Ungurilor. Afara de aceasta interesele Russiei si ale Austriei nu se potu tolera nicairi in

Orientu. Unu conflictu austro-rusu e prin urmare unulu din acele evenimente, cari se potu profeti cu sigurantia. Germania a fostu silita in facia acestei stari de lucruri — dice „Kreuzzeitung“ — se aléga intre Russi'a si Austro-Ungaria. — Ea a optat pentru acesta din urma si resultatulu acestei optiuni e urmatoriulu: „Fara permissiunea Germaniei Russi'a nu se poate gandi se se rafuiasca in modu violentu cu „Austri'a in Orientu, si totu astfelu va trebui „se se feresc a se angajá seriosu cu Germania, pe cota vreme Germania e sigura de sprinbulu Austriei.“ Cum se vede, „Kreuzzeitung“ a vrutu se imprastie, scriindu acestea, sgomotulu respanditul de unele foi nemtiesci ca alianta austro-germana n'ar obliga de locu pe Germania se sara in ajutorulu Austriei, candu ar ataca'o Russi'a, ci de-a impedece numai, prin neutralitatea s'a alte aliantie anti-austriace.

Din Varsiov'a se comunica foilor polone. ca generalulu Krieger a sositu in Radom spre a luá mesuri pentru dislocarea unui nou corpu de armata de 100,000 omeni. A treia parte din aceste trupe se va asediá in Varsiov'a, restul va remane in taber'a dela Konskie. Guvernatorulu generalu alu Poloniei russe, comitele Albedynski a fostu chiamatu la Petersburg, de si e bolnavu. Mesurile s'au inaspriu contra pressei russe. „Golos“ a primitu alu duoilea avertismantul, „Ruski Telegraf“ nu e permis u se vinde pe ultia si alte duoe f'd au fostu suspendate.

Bilantiul politicu alu Cehiloru.

Fericite acele popore, a caroru bilantiu anualu nu arata numai pierderi si desastre si cari potu vorbi de succese pe teremulu politicei nationale. Cehii Boemiei, gratia energiei si a intieptiunei conducetorilor loru, au intratu adi in rendulu poporului cu bilantiu politicu activu. Diarulu „Politik“ din Prag'a combatendu pessimismulu partidei june cehe, care nu este nicidcum multumita cu starea lucrurilor in Boemia, dice intr'unu articulu de fondu intitulat: „Bilantiul anualu alu politicei nationale“ intre altele:

„Nu poate se mai fia nici o indoiala pentru omeni prevedetori, ca noi suntemu o natiune cu unu bilantiu politicu activu, ca in fia-care anu sporesce capitalulu nostru nationalu, spiritualu si moralu si ca noi prosporam atatul pe teremulu culturei si alu economiei politice, catu si pe acela alu politico... Desi n'amu dobenditul anul acesta totie drepturile nostre, desi n'au fostu satisfacute totie dorintiele nostre, totusi este siguru, ca si recolta nostra de anulu acesta a fostu stralucita si ca campia politica n'a fostu seca. Caci anulu acesta avemu de semnalatu duoe succese nationale inseminate: reforma electoralala si Universitatea ceha.

„Nici nu mai este de trebuinta de a areta din nou ceea-ce amu dobenditul prin reforma electoralala si cum prin aceasta lege a fostu inmormentata cladirea artificiala centralistica a partidei constitutionale, prin care protinicii nostri sperau a-si intemeia pentru totu-deauna majoritatea. De asemenea facare scie, ca reforma electoralala, in ultimele iei consecintie, insemnaza majoritatea autonomistilor in diet'a regatului Boemiei si ca acesta este primulu pasu practicu pe teremulu legalu, pe calea spre o administratiune independenta, si intru catu privesce Universitatea ceha, de si i mai lipsescu actualmente inca duoe facultati cea de teologia si de medicina, ea esista si va esista. — Deceva der' n'amu dobenditul penu astazi totu ceea-ce este proprietatea nostra si dreptulu nostru, totusi nimeni nu poate tagadu, ca pretensiunile nostre au fostu recunoscute ca juste si ca vomu putut efectua esecutarea loru...

„Afara de aceste duoe succese principale, mai putem semnalá inca o multime de altele mai mici. Astfelu putem spune, ca in cestiunea scolaru amu luatul acum o bucatica de teremul germanisarii si ca in cursulu anului acesta pozituna nostra politica s'a intarit in intr'unu chipu semitoru, ca natiunea nostra s'a redicatu puternica in acestu imperiu ca unu factoru politicu.

„Deci nu ne merge tomai reu. Este prea adeverat, ca ne lipseste inca multu pena la complet'a esercitare a drepturilor ce ni se cuvinu; si spe a le dobenditul fi inca trebuinta de o mare munca. De aceea ni se pare ca nu e nici cu minte nici oportunu de a strigá necontenit: „N'amu dobenditul nimicu si cu aceasta politica nici ca vomu dobendit ceva!“ Noi cunoscem o devisa mai buna: „Amu dobendit ceva, si voimu mai multu, voimu aceea-ce ni se cuvine!“

O voce din Bucovina.

(Corespondentia part. a „Gazetei Transilvaniei“.)

(Emigrarea Ungurilor din Bucovina.) Locuitorii colonielor unguresci imprasiate pe teritoriul bucovinéu isi perdeau din ce in ce totu mai multu limb'a si datinele si locul loru adoptasera pe cele ale poporului, cu care erau in neintrerupta atingere. Pericolul s'a fostu ivitu si unu numeru considerabilu de Unguri, circa 4000 era aprópe se dispara, der' guvernulu ungurescu a fostu destulu de precautu. Elu a zeritu pericolul, a studiatu cum s'ar face, ca se scape aceste colonii de desnationalizare, si in fine a ajunsu la concluia, ca Ungurii ce locuiesc in Bucovina se rechieme in patri'a loru. Reclamarea n'a fostu prima cu destula caldura din partea colonistilor. E greu pentru unu poporu a se deslipi de pamantul, cu care era deprinsu si mai cu séme' pentru unu poporu, a carui ocupatiune e agricolur'a. Inse guvernulu ungurescu a sciutu a propune cete si mai multe, oferindu-le locu liberu, case si totie cele trebuintiose, ce aparțin agriculturei. Emigrarea e statorita. In anulu 1884 coloniele se reintorcu, de unde au venit. Satele, in cari locuieau voru devini deserte, pamentul lucratu de mana ungurésca va deveni fara stapanu. Si ore se fia asié? Acesta este intrebarea, a carei resolvire este pentru noi bucovineni de o importantia forte mare.

Este pré cunoscuta politic'a Austriei, care cauta din resputeri a desnationalisá aceasta mica tiéra, locuita de Romani. Infintiarea universitatii din Cernauti, privighierea si administratiunea fondului greco-oriental, infintiarea mai multor gimnasiu, in cari se propune limb'a germana, introducerea acestei limbi in scóolele populare, aceste totie au menirea de a sugrumá nationalitatea romana. Cu catu greu si cu cota anevoie a fostu permisa limb'a romana in clasele cele d'antaiu ale gimnasiului greco-oriental din Suceav'a! Abia e inceputulu si cine mai scie cum se va intorci crangulu. Emigrarea Ungurilor din Bucovina ne da ocasiune a ne dicta esistint'a seu neexistint'a Romanului bucovinéu, ne ofera o cota de hartie, pe care vomu putut seu voru putut scrie numirile „noi Romanii, seu noi straini?“

Se vorbesce, ca statulu austriacu voiesce se cumpere acele locuri ale Ungurilor emigrati si ca va tramite Bomaci — dupa alte sciri Germani — ca se le cultive. — In primulu casu va cresce numerulu Slavilor — ceea ce nu dorim nicidcum — caci atunci majoritatea poporului bucovinéu va deveni slava, atunci limb'a romana din gimnasiulu din Suceav'a va fi periclitata si ca dovada despre esistint'a loru se voru infintiá gimnasiu cu limb'a slava; in partile locuite de Romani se va introduce cu forta limb'a slava, pertractarile prin judecatorii voru fi slave si Bucovina pacienta ori se va alipi Galitiei ori va deveni pentru sine o provintia slava. — In casulu alu duoilea sporesce numerulu Germanilor. Invasiunea acestui poporu n'are acea influntia si nu e asié de pericolosa, ca invasiunea poporului slavu. Der' si aici imi rezervu dreptulu de a dice, ca numai cu timpul se facu totie. Cunoscem intentiunile germane si cu ocuparea satelor parasite vomu fi in neplacuta positiune a le vedé realizate. Aceste suntu periculele, cari ne astépta si ca ele suntu mari nu-mi va denegá nimenea.

Cum privescu Bucovinenii lucrurile si care este politic'a loru? O dicu francu si fara sfiala, ca Bucovinenii n'au avutu politica si n'au si in timpulu de facia. Muculu le este la degetu si ei stau cu manile in sioldu. Pe candu strainii se occupa seriosu cu aceasta chestia si cugeta si isi facu planuri cum se inlocuiésca acele sate, ai nostri suntu cuprinsi de inertie, sunt in letargie si lasa, ca natiunile straine se le dicteze sörtea.

Pericolul cresc, desnationalisarea merge incetu der' cu pasi siguri totu inainte si deca se ivescu patrioti adeverati, cari se interesáza de sörtea poporului, apoi numerulu loru e forte micu, ei sunt sporadici si suntu asuprati. Pericolul din chestie laru putut delaturá forte usioru fondulu greco-oriental, deorece dispune de sumele necessare. Inse cum putem fi asié de crudi se ceremu, ca consistoriul sè-si batà capulu si cu satele Ungurilor reclamati? Nu are destulu lucru cu impartirea braeloru rosii la persone demne de lauda? Nu sacrificia

multu déca sprijinesce si acopere faptele santi-lor parinti? 'Mi-amu adusu aminte de cuvintele marelui poetu, care a disu: „la noi e putredu merulu“ si acést'a frasa e la noi in praxa. Consistoriulu se occupa cu multe lucruri de nimicu, dér' numai de sórtea bietiloru Romanii, de scaparea sermanei tieri, de reulu cotropitoriu, de reulu desnationalisarii, nu se interesează.*)

Mai este inca unu mijlocu, prin care s'ar' puté cumperá pamenturile dela colonistii ungureni si acest'a zace in man'a preotiloru de pe la sate. Lucrulu ar' fi usioru de realisatu déca preotii, cari trebue se fia luminatorii poporului, cari vinu in neintrerupta atingere cu elu l'aruminá, i-ar' atrage atentiunea asupra acestui obiectu si déca i-ar' propune cumperarea acestor lucruri. Inse multi din preotii bucovineni au alta ocupatiune, ocupatiunea de a inmultii serbatorile cele mici, de a retiné astfelu poporului dela lucru, de alu reduce la sapa de lemn, numai că se-si imple pung'a si s'é-si implinéasca poftele marsiave. Acest'a este durere! in multe casuri preotulu bocovinénu si e forte tristu, că unii ca acesti'a afla adeseori sprijinu la cei mai mari, pe candu cei braví, onesti si cu caracteru adeseori se vedu parasiti si urgisiti. Prefectulu dictéza in partea cea mai mare pfectime si cum le canta asié trebue se jóce. Ei sunt unelte ale prefectiloru si voi'a acestora se implinesce si Romanulu lucra pentru peirea Romanului. Esempie sunt in abundantia, dér' asiu ingreuiá pe cetitoriu, déca le-asiu enumerá.

Mai avemu boerimea tierii. Sarcin'a cea mai grea o supórtă proprietariulu bucovinénu. La tóte intemplarile si la tóte ocasiunile — déca e vorb'a de bani — alergamu la pung'a loru. Cându reulu gráseza ne adresamu cátرا densulu cerendu scapare si uitam, că sarcinele grele incep sei dobóre.

In timpulu acestu critici nu ne remane alta, decâtua a apelá érasi la bunatarea boeriloru, a ne adresá la marinimostitatea patriotiloru bucovineni si cátرا acei preoti, cari sciu pretiu' cuventulu „Romanu“ si ale revocá in minte pericululu, care s'ar' nasce, déca noi Romanii nu vomu posede acele sate.

Se damu mana cu mana, se sprijinimu ide'a de nationalitate, se aducemu jertfa nostra pe altarulu patriei. Satele Istenseget, Hadikfalva, Ioseffalva, Andreasfalva trebue se fia ale nóstore, caci in casulu contrariu Romanulu bucovinénu va apune mai de vreme séu mai tardiu din seri'a Romanilor!

Ajutoru pentru inundatii dela Resinari si Branu.

Compatriotii nostri, pe cari vitregele vremuri iau gonitu in Romani'a, si-au adusu aminte de suferintele fratiloru loru din patri'a mama sevérindu o nobila fapta de binefacere in favórea inundatiloru dela Resinari si Branu. Acést'a fapta ii onoréza si le asigura stim'a si iubirea nostra. Le multiumimu din sufletu si adresamu tuturoru membriloru societati "Carpatii" fratiesc'a nostra salutare.

Eata scrisórea ce amu primit'o dela numit'a societate :

Bucuresci 2/14 Decembre.

Domnule Redactoru!

Societatea "Carpatii", a Romaniloru de peste munti in Romani'a, a deschisu asta-véra nesce liste de subscriptiuni pentru a veni in ajutorulu compatriotiloru nostri celoru mai greu loviti cu ocasi'a catastrofeleru dela Resinari si Branu. Din aceste liste ni s'au inapoiat cincispredice, acoperite cu sume, cari facu in totalu 736 franci; bani 10.

Ve rugainu, d-le Redactoru, se primitti din parte-ne acést'a suma, dupa scaderea cheltuielor facute pentru liste si transportu asié déra 720 franci, in bileté hypotecare si, credinciosu traditiuniloru, cari au caracterisatu in totudéuna "Gazet'a" in astfelu de ocasiuni, se binevoiti a o face se ajunga la destinatiune si a se impárti dupa cum se va crede mai bine nenorocitiloru, cari nu s'au pututu inca pe deplinu reculege de acele catastrofe*)

Parerea nostra e, că in ce privesce impartirea sumei

*) Ore in adeveru asia se fia? Nu ne vine a crede, că se nu se fi schimbatur lucrurile spre mai bine, de candu a luatu cárma actualulu Metropolitul alu Bucovinei.

Red.

*) Sum'a de 720 lei amu luat'o in priimire si amu facutu deja pasii necessari, că se ajunga la destinatiunea ei. Despre rezultatul vomu raportá la timpulu seu.

Red. "Gaz. Trans."

intre cele duoe comune, Resinarii, care au suferit mai multu se primésca duoe parti, ear' Branu o parte.

Pentru legitimarea nóstra facia cu generosii contributori ve rugam se publicati, d-le redactoru, listele alaturate si se ne tramiteti, in contulu Societatii, cáté unu exemplarul pentru fiacare lista, spre a fi tramis ucluia, caruia i-a fostu incredintiata.

Puçinu amu pututu face de astadata, domnule Redactoru. Impregiurarile nu erau de natura a ne favorisá. Atâtea subscriptii pentru alte scopuri de caritate sleisera deja pungile ómeniloru cu inima. Amu dorí, cu tóte acestea, că in micul nostru obolu, compatriotii nostri de peste munti se véda unu semnu, că noi, pe cari vitregia vremuriloru ne-a gonitu din patri'a mama, inca nu amu uitat'o si că durerile compatriotiloru nostri de peste munti suntu si durerile nóstre, precum bucuria loru e bucurie si pentru noi.

Primiti, cu acésta ocasiune domnule Redactoru, espressiunea stimei si consideratiunei, ce ve pastram.

In numele Societatii "Carpatii"

George Secasianu, G. Beditieanu, presiedinte. Cassieru.

List'a Nr. 1 de subscriptiuni pentru ajutorulu inundatiloru dela Resinari si Branu, incredintiata D-lui Furnica:

Nicolae Lupan 4 lei. Vasilie A. Gheorghiu 4 lei. George Dumitrescu 4 l. Trajan Dimitriu 2 l. Michalache Sulica 2 l. Vasilie Corneanu 4 l. C. Danilovici 5 l. Iónu Barbatu 2 l. D. N. Pascu 2 l. Costache Munteanu 2 l. Theodoru Radivov 2 l. Iónu Mircea 2 l. Iónu D. Teisanu 2 l. Iónu Moldovanu 4 l. Alecu Martinovici 2 l. Grigore Papadopolu 4 l. C. C. Steriu 5 l. Sterie Mihalescu 2 l. P. Stoenescu 2 l. D. Martinovici 5 l. Iónu T. Dancevici 5 l. A. Patruti 5 l. Stefanu Dumitrescu 5 l. Costi Popovici 6 l. Toma Constantinescu 3 l. A. M. Popescu 2 l. N. N. Marcea 5 l. Iónu Munteanu 4 l. Iónu Cionca 2 l. Christache Stoenescu 3 l. Dimitre Manolescu 3 l. Simion Theodoru 5 l. George Sacaseanu 5 l. Tache T. Rusescu 4 l. Bucur Tesbacescu 2 l. George Irimia 10 l. D. Cepescu 10 l. Simtton 15 l. Iordache N. Ionescu 10 l. Sum'a 165 lei.

List'a Nr. 2 incredintiata dlui Aureliu Victor Borza:

Ambrosie Tataru, professoru in Resinari 2 l. Ionu Puricescu 3 l. A. V. Borza 2 l. Carl Fischer 2 l. F. Georgias 2 l. Bucur Aldescu 1 l. Dr. Mihaiu 5 l. Gl. Schlesinger sucüssör 3 l. T. Anton 2 l. D. Constantinescu 2 l. I. Boobelea et Pardos 2 l. Melie et Desiliu 2 l. C. Amaresténu 1 l. Ath. et Popp 1 l. Romulus Gavrilescu 2 l. Locot. Nasadeanu 4 l. Zamfirescu et fiu 2 l. Costi Demeter 2 l. Sar'a Pavelescu 3 l. Ionu Musi'a 2 l. Sum'a 45 lei.

(Va urmá.)

Din Muntii Apuseni, Decembre 1882.

Nu e lucru curat u cu fratii unguri, că se credu prea nu sciu cum. Se ne aducemu aminte numai, cum s'au purtat ei asta véra pe la Hatieg, déca ceriulu a voit că Hatiegani se nu fia de unu neamu cu ei, ci "idegen ajuku!" Cum nu jóca cineva d'intre ai nostri cum voiescu ei, indata se pomenesce că e "boescoros."

Dér' vorb'a ceea: "Inca déca te-ai arde cu o zama de dai Dómne." Cá nisces nemernici de dascali unguresci din intunecatulu comitatul Solnocu-Dobéc'a se tarau prin noroiu pe intregulu corpu invetiatorescu romanu de ambe confesiunile, este ceva ce trebue se te revólte si se te indigneze pénă in renunchi. Asia vorbescu, mere, faciliile unguresci ale amintitului comitatu despre invetiatorii romani că despre locuitorii Japoniei. Purtarea asta lipsita pénă si de cele mai elementare legi ale bunei cuviintie, numai loru le strica si noue ne este spre folosu, căci ne destépta că se'i cunoscemu si mai bine cine sunt. Despre aceea că intre invetiatorii maghiari, adi, candu din banii nemaghiariloru s'au infinitat atâtea seminarii séu preparandii curat u unguresci si atâtea feluri de burse totu numai pentru Unguri, — suntu si barbati harnici, cine se pote mirá? Dér' negu, că toti s'ar' fi aflandu déjà pe vîrfulu Olimpului. Ori-cum stée trebile, puçinu 'mi passa; aceea inse, că fratii invetiatori de unguru se credu chiemati a pune la cale, bunaóra in vestitulu Desiu in adunari publice pe invetiatorii romani trece marginele pánă si ale celei mai vagabunde fantasii.

E vorba de invetiatorii nostri, cari s'au dusu la Clusiu asta véra, candu cu cursulu supletoru din limb'a statului. Savantulu Séra Elek dise intr'o adunare unguresca: "ce a mai mare parte (a tanítók legnagyobb része) din acesti invetiatori s'au dusu la Clusiu numai pentru că au crediutu, că e multu mai comodu a petrecere acolo unu cias duóe cu invetiatur'a pe langa diurne de 60—80 cr, decâtua remanendu acasa se mérge la unulu si la altulu la sapa, pentru jumatate atâtă." Apoi adause, că de vorbele lui, desi se paru pentru momentu absurd, nu se va mirá nime, cunoscêndu starea culturala a invetiatorilor romani din Ardeau, căci cea mai mare

parte s'ar' aflá — in ce privesce cunoscintiele si cultur'a sociala, intr'o stare atâtua de primitiva, incătu de totu puçini se redica peste nula (zero). Sfarsiesce apoi prin a sfatuí pe membrii Reuniunei unguresci, să indemnă pe invetiatorii romani a intrá si ei in sinulu Reuniunei unguresci, unde se voru mai cioplui cătu de cătu (sic!) Apoi incunjurat de totu atâtia luceferi mustaciosulu de Séra, da a se intielege, că la ceva lucru de tréba n'o s'o scóta Romanulu nici chiar in sinulu Reuniunei unguresci...

Cumca invetiatorii romani pe timpulu feriiloru de véra se occupa si de economia, punendu-se adesea chiaru in fruntea lucratoriloru, o scimu cu totii. Asiu vré se sciu, că cine indraznesce a sustiné, că urmandu astfelu, lucra reu. Din potriva e de laudatu o astfelu de purtare si de desprețuitu acel'a, care indata ce a dobêndit uclu modestu postu fia chiaru si de dascalu, isi i-a unu ci ambala manusiatu coia, din susu in josu, cătu ti-i aera de domnu, nu mai lucra nimicu, diu'a de mare. Ce invétia poporulu dela unu astfelu de omu? Lene, risipa, lucsu, că dueu siguru la sapa de lemn.

Namu vré edu esperintie mele, deci m'am pusu si am in stu pe mai multi, că adeveratu se fia, că mai toti invetiatorii nostri pe vremea feriiloru, lucra ca dileri la unulu si la altulu? Lamuririle, ce le am primitu au fostu că, desi invetiatorii romani nu'su doctori de filosofie, totusi nu se dueu cu sap'a de a umeru la unulu si la altulu la lucru, ci traeseu si ei pe căile cele mai oneste de pe o dí pe alt'a asié cum potu. Nici bani, nici invetiatatura n'au de gandu se céra dela invetiatorii unguresci, căci asia credu ei, că de unde nu-i nu poti pofti se-ti dèe.

Afirmarile déra, că cea mai mare parte a invetiatorilor romani mergu la sapa ca dileri, că'su abia ceva mai pre susu de nul'a c'au mersu la Clusiu, nu pentru că asia-i porunc'a, ci pentru cele 6—8 pitile miserabile etc., sunt nisces insulte si pline de reutate, pe cari le respingu cu gratia.

Notezu, că cele de mai susu le-am scosu dintr'o disertatie a d-lui Séra Elek, tinuta in Adunarea invetiatoréscă din Desiu si in urma publicata si in fóia Reuniunei, "Tanügyi Értesítő" ce apare in Reteagu. Accentuez totodata, că ideile desvoltate in acea disertatiune au fostu recomandate bagarei de séma a comitetului supremu alu comitatului Solnocu-Dobéc'a.

De incheiare — recommandandu-le din inima pe "Pesti-müvelt társalgó" — le dicu: Déca voi sunteti atâtua de perfecti si noi atâtua de neciopliti, ce amblati se contupiti in ilustrulu vostru neamu nisces ómeni atâtua de primitivi! Dragii mei! prea ve aratati aram'a, de care se vede că dispuneti in abundantia.

Ve sunt zadarnice tóte legile vóstre maghiarizatore, déca voi sunteti atâtua de slabii in cele ale politicei, de in locu de a ne luá cu bun'a, ve bateti jocu de noi si pe-o córda si pe alt'a. Ce v'au gresit uoue cea mai blanda si inocenta patura a neamului romanescu, deitrageti la indoiala insusirile sale naturale, cu care pe Romanu l'a inzestrat D-dieu cu o mana mai darnica decâtua pe voi. Déca astfelu ve este purtarea, se scitu, că prietini nu ve veti castigá din sîrurile nóstore... Slova.

Glótele Romaniloru ardeleni in anii 1848—49.

Sub titlulu acest'a a aparutu, sunt cát-eva luni, in "Revist'a militara" a lui Strenfleur unu articolu din condeiu capitanului austriacu W. Bichmann. dela regimentulu de infanterie nr. 62.

Intemciatu pe isvóre adeverate, capitanulu Bichmann a descrisu luptele glotelor romane din Ardeau in 1848—49 că unu suplementu interesant la istoria resböielor din acesti ani. Autorulu lauda pricperea, cu care siefi militari romani, Ianu, Axente, Balintu, au organizat poporulu in 15 legioni, conduse de prefecti, legiunile le-au impărat in centurii si in capulu mai multor centurii peste unu tribunu; lauda pe urma viteji si desintera cu care aceste glôte romanesci reu armate, fara instructiune soldatiésca, de abia scapate de-o robie tímptóre, s'au batutu pretutindenea in contra trupelor unguresci si au adusu armatelor imperiale servicii stralucite, tinendu muntii apuseni ai Transilvaniei, cheia celatii Alb'a Iuli'a si a tieriei intregi, in manile loru pénă la sférstulu révolutiunei.

Evenimentele acestui resboiu gloriosu pentru Romanii sunt descrise, faptu de faptu, cu multa cunoscintia si multa iubire de adeveru, faptu pe care ni'lù explicamu de alt-fel căci autorulu e capitanu intr'unu regimentu romanescu si a invetiatu se pretiuésca din proprie experientia valórea militara si viteji'a inascuta Romanului.

Romanii nu potu fi de cătu recunoscëtori capitanulu Bichmann.

Ce ce ne convine inse noue si tuturoru acelor'a cari vedu in istoria o descriere conscientiosa a faptelor cu tóte causele loru materiale si morale, — nu le-a convenit Unguriloru. — Jidovii unguresci dela "Pester Lloyd" se napustescu in numerulu mai nou cu o adeve-

rata selbachie asupra vinovatului oficeru, care a indrasnit se apoteoseze „hotiile si omorurile“ comise de Romanii din Ardealul in anii 1848 si 1849. Foi'a unguréasca isi exprima antaiu, cu o indignatiune in adeveru comica, consternarea s'a pentru negligentia dovedita cu acestu prilegiu de ministeriulu de resboiu austriacu „pentru că nu s'a grabit se rectifice in modu oficialu faptele desfigurate de capitanulu Bichmann.“

Dupa emiterea acestei idei, care dovedesce, pe langa adâncimea amaraciuniee ce a pricinuitu Unguriloru studiul capitanului austriacu, si chipulu de a vedé cu desevêrsire stupidu si selbaticu alu conducetoriloru acestui poporu, — foi'a unguréasca declară a face singura ceea ce ministerulu de resboiu vienesu n'a avutu chefulu se faca, si in acestu scopu incepe ea singuru o „istorie“ a glotelor romane dela 1848—9, dupa isvoré „adeverate“, adeca unguresci.

Int'o jumetate de colona catu cuprinde numerul din urma alu diarului ungurescu din acésta rectificare de fapte“ se gasescu inse atatea injuraturi la adres'a Romaniloru si siefiloru loru si anume n're injuraturi atatu de grozave, de briganti, t'ati, uciagi si, hordede moritori etc. eu catu ne indoimu in adeveru, déca cinstitii redactori din l'sta voru avé cu ce umplé seu variá numerile urmatore ale „rectificareloru. Déca pentru „Pester Lloyd“ insemnéaza acésta a face istorie, apoi de siguru si capitanulu Bichmann si noi si tota lumea, care se respecta, ne vedem scutiti, nu numai de a respunde ceva, d'r si de datoria de a ceti. „k. L.“

Divere.

(Mórtea lui Gambetta.) Sambata se parea, că Gambetta se afla mai bine, căci ilu parasisera frigurile. Dumineca spre séra i s'a facutu mai reu; doctorii au alergatu earasi cu totii la patulu lui, d'r n'a mai pututu se-i ajute. Agoni'a a inceputu la 11 ore, Gambetta nu mai sciea de sine. La 12 ore fara cinci minute si-a datu sufletulu. Pe la 10 ore Gambetta dandu man'a d-rului Lannelongue i dise „Merci!“ (multumescu). Dupa aceea nu mai vorbi nimicu pénă pe la 11½ candu, luptandu-se cu mórtea, dise: „Mai este inca multu de facutu.“ Negresitu, că a voit u se dica, că densulu mai avea inca o missiune mare de implinitu pentru Franci'a. De aici incolo n'a mai vorbitu nimicu. Scirea despre mórtea lui Gambetta, a produsu mare consternare intre amicii sei. Asupra Parisianiloru, cari erau prestatiti, scirea n'a facutu o impressiune atatu de deprimetore că asupra locuitoriloru din provincia. Amicii sei ilu plangu amaru. „Acuma candu nu mai este, se va vedé ce a fostu Gambetta pentru republica!“ esclama diarulu „Voltaire.“ Diarulu de Paris dice: „Patriotulu, care inainte cu diece ani a salvatu onórea Françiei, ilustrul republicanu si oratoru — a murit. Lacrimele le va versá Elsatia voru aduce unirea tuturoru patriotilor la mormentulu acesta.“ — Cadavrulu lui Gambetta a fostu inbalsamatu. Tóte harthiile lui au fostu puse sub sigilu, deorece elu a ocupatu posturi si o positia insemnata in statu.

(Leon Gambetta) s'a nascutu la 30 Octobre 1838, la Cahors in Franci'a, si se trage d'intr'o familia geneza. Dupa ce absolvi studiele de dreptu, a intrat u ca advocat in baroulu din Paris. Cu ocasiunea agitatiuniloru de alegeri ale stangei republicane, candu contribui la victoria lui Olliviers contra candidatului oficialu, elu arata o energia extraordinara si curagiu, care i-a procurat unu renume intre lui mai betrani, cum era J. Favre, Pelletan, Cremieu, etc., unu renume neasteptat. Marea lui eloquentia l'a facutu in curéndu rivalulu lui Favres in procesele politice. Mai cu séma in calitatea s'a de aperotoriu alu unui diariu datu judecatiei pentru afacerea dela Baudinu din 1869, culese aplauzele cele mai frenetice, devenindu prin cetezantia lui in atacurile indreptate contra guvernului si contra loviturei de statu, unu sprijinu principalu alu intransigentiloru, in catu fu alesu deputatu atatu in Paris, catu si in Marsilia de către opositiunea radicala.

Cá principalu oratoru alu stangei extreme, elu vorbe regulatu puçinu, d'r muscatoriu, inse in unele ocazioni tinea nisce discursuri stralucite, ca mai cu séma cu ocasiunea plebiscitului dela 5 Aprilie 1870, atacandu cu multa violentia pe tradatorulu ministru Olivier. Elu critica la 15 Iulie usiurintia, cu care se declarase resboiul, inse cu töte acestea a votatu pentru acordarea crediteloru cerute. La 4 Septembre elu proclama inca in sal'a siedintelor, detronarea lui Napoleonu alu III. si a fa-

miliie sale pentru tot-d'a-un'a, si accepta ministerulu de interne supt guvernulu apararei nationale.

La 8 Octombrie a parasit Parisulu intr'unu balonu, s'a coboritu, pe paméntu fara nici unu accidentu, si s'a dusu la Tours, unde se aflu a delegatiune a guvernului. Scopulu lui era d'a aplaná diferenatile ce se ivise intre guvernulu din Paris si celu dela Tours, in privintia alegeriloru, precum si d'a zori organizarea armatelor noue pentru a scapá capital'a. Astfelu luă acolo in man'a lui pe langa ministerulu de interne, si pe celu de resbelu si pe celu de finançie, devenindu astfelu unu felu de dictatoru puternicu, si atită prin discursurile si proclamatiunile lui ur'a franceziloru contr'a germaniloru, recurring la töte mijlocele posibile pentru a ajunge la scopulu dorit.

Predominatul de legend'a republicana a rescólei victorióse populare dela 1792 si 1793, Gambett'a traiá in credintia, pe care scia s'o inspire si natiunei, că era eu putintia d'a despresurá Parisulu prin inaintarea asupra vrajmasiului cu mase mari de ostiri. Infrangerile incercate la mai multe puncte nu l'au descuragiatu, din contra l'au atitiatu mai multu si l'au indemnatum că se se amestec in operatiunile militare, numindu si destituindu pe generalii cei mai insemati; si pentru a inabusi ori-ce opositie contra intentiunilor sale, a recursu la mijlocele cele mai violente. — Chiaru dupa caderea Parisului, nu voia se auda de pace, si s'a incercat unu decretu ilegalu dela 31 Ianuarie 1871 d'a escluise din Camera töte elementele pacinice, si candu acestu decretu a fostu anulat de catra guvernulu din Paris, elu demisiona.

Alesu de catră 10 departamente in adunarea nationala, elu opta pentru celu dela Rinulu inferioru, vota contra pacei si cu ocasiunea cedarei Alsaciei si Lorenei a depusu impreuna cu ceilalti deputati la 1 Martie mandatele loru.

Toemai dupa invingerea comunei, s'a infatisiatu la 2 Iulie 1871 in adunarea nationala, fiindu din nou alesu, luandu conducerea stangei extreme. Prin sustinerea alegrei lui Barodets in Paris la 27 Aprile 1873, Gambett'a contribui pénă si la caderea lui Thiers; inse successulu opusu politicei sale, unirea partidelor monarchice, crescerea influenței clericale, si mai cu séma uneltirile Bonapartistiloru au indemnatum pe Gambett'a la o moderatiune mai mare. Pentru a scapá republic'a, elu intinsé man'a pénă si constitutiile dela 1875 precum si legilor asupra puterii statului, renuntandu la imediat'a disolvare a adunarei nationale.

Crescerea uneltirilor clericale i-au atrasu atentiunea asupra pericolului ce amenintia republic'a din partea ultramontanilor si la 4 Maiu 1877 a tñntu unu discursu energicu contra acestor uneltiri, propuindu contra loru legi exceptionale. Elu protesta forte energicu contra loviturei de statu dela 16 Maiu, organisandu o opositie a tieriei contra planurilor reactiunii clericale si zorindu prin caletoriile sale realegerea celor 363 deputati republieani. Ultimile cuvinte ale discursului seu cu ocasiunea banchetului dela Lille, indreptate contra maresialului Mac-Mahon, au datu nascere unui procesu corectional, in care Gambett'a fu condamnatu la trei luni inchisore si 2000 franci amendă; ear' la 12 Octobre fu condamnatu pentru a dou'a óra, totu pentru acestu delictu. Dér' guvernulu nu avu curagiul se execute sentintiele, in catu Gambett'a n'a fostu arestatu. — La 13 Decembrie s'a retrasu Mac-Mahon, si Gambett'a ajunse earasi in capulu unei majoritat a camerei, devenindu uuulu din cei mai influenti barbati ai Franciei. — Faptele petrecute in urma sunt inca prea próspete, in catu n'a veniu trebuinta d'a le reaminti. („Rs.“)

(Productiune.) Societatea sodaliloru romani din Brasiovu va dá Dumineca, a dou'a dñ de Craciunu, in sal'a hotelului Nr. 1 o productiune, dupa care va urma dansu. Speram, că sodalii nostri voru fi incuragliati de către

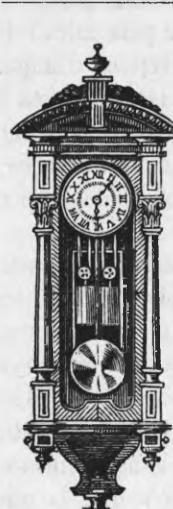
publiculu nostru romanu printr'o participare mai mare că in anii trecuti.

(O carte c'o titula curioasa) a publicatu nu de multu cunoscutulu scriitoriu francésu Tissot. Elu a fostu caletoritul anii trecuti prin Ungari'a si observatiunile si impressiunile caletoriei sale le-a espusu intr'o carte intitulata „Din tiér'a Tiganiloru.“ Negresitu, că falosii patrioti dela „Pesti Napló“ se voru fi scandalizati, vediendu cum ii classifica d. Tissot.

(Propaganda maghiara.) Cetimiu in „Bacaulu“: Unitatea de statu, adeca omogenitatea elementelor, din care este compusu, trebuie se fia negresitu tint'a de capetenia a directiunilor politice. In partea Romaniei de dincóce de Milcovu, este o populatie de rit catolicu, care cu töte că are diferite origini, inse prin injosirea si starintele preotiloru catolici, mai in töte timpurile si in majoritate de origine maghiara, acea populatie vorbesce limb'a lui Arpadu si s'a intitulat Ungara. In anii din urma, o comisiune a guvernului din Pest'a a cutreeratu aceste localitati si prin intruniri, discursuri si impartiri de carti, au cercat a dirige spiritul loru in favorea maghiarismului. Acele comisiuni au scrisu brosuri, in care tendintia de revolta contra guvernului romanescu, era manifestata cu tota vioiciunea; acele carti impreuna cu abecedare maghiare, s'a impartit gratis. Va se dica, remane se constatamu, că maghiarii se occupa in modu seriosu de agitarea elementului presupusu omogenu loru, in tiéra la noi. Ce facem d'r noi Romanii? Ce mesuri amu luat? Asteptavomu, că agitatatiile comise se si aiba efectu si apoi se avisamu la mijloce tardive si negresitu violente? Eata că ne damu töte silintiele de a evita, chiamandu din timpu atentiunea si discutia publica asupra acestei stari de lucruri.

(Ruble russesci de harti.) In timpul din urma au inceputu mai multi insi a falsificá banii russesci de harti in Londra. Falsificarea a fostu de totu reusita, asia că s'a minunatu chiaru comisiunea destinata pentru cercetarea si constatarea faptului. Banii de harti russesci continu si matasa pentru a fi mai durabili. Comisiunea spre marea ei mirare a constatat, că banii falsificati continu intr'adeveru matasa pe cändu in banii veritabili nu s'a aflatu nici unu firu. Mare minune!

(Darea pe cafea, zaharu si bere.) Directiunea financiara reg. din Sibiu face cunoscutu, că cei obligati la acésta dare, conformu art IV din 1881 si adeca: toti comerciantii s. a. cari vendu zaharu, candite, ciocolata, cafea, surogate si bere, apoi societatile de consumu, confetarii, cafegii, birtasii, farmacistii si toti cei ce intrebuintează zaharu, cafea și ciocolata pentru a prepara articule de vendiare, fabricantii conformu § lui 3 a numitei legi si berarii, cari vendu bere in cantitati mai mici de 25 litri, — sunt datori a prezenta declaratiunile loru (Steuerbekennnisse) despre articulele vendute in 1882 si supuse acestei dari pénă la 8 Ianuarie 1883 la primaria din Brasiovu. Cei ce nu voru face acésta, voru fi pedepsiti dela 2—25 fl. Asemenea se voru pedepsi cu plata indieciata cei ce fara arata prealabila voru intreprinde vr'nu negotiu cu articulele memorate. Aceia, cari se credu in dreptu a fi eliberati, conformu ordinatiunei minister. de finance dela 29 Marte 1881 Nr. 20.226 se nu uite a alaturá estrase legalisate din cărtile loru. Blanchete de declaratiuni se capeta cu 2 cr. bucat'a la oficiul de dare regescu.

Pentru cadouri de serbatori

recomanda

ED. J. DRESSNANDT
ciasornicaru

in Brasiovu, strad'a vamei Nr. 2

(din josu de biseric'a rom. cat.) bine asotatulu seu

depositu de totu felu de ciasornice

de cea mai buna qualitate cu preturi cele mai eftine.

Tóte reparaturele si comandele se efectuescu promptu si solidu dandu-se garantia cu tota conscientiositatea.

Comandele la casu candu nu ar' conveni se primescu inderetu fara sca-dimentu.

